

МІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Київський національний лінгвістичний
університет

Кафедра психології і туризму

КУРСОВА РОБОТА

З психології

На тему: «Підтримка учнів під час дистанційного навчання»

Студентки III курсу , групи
СОа 18-20 педагогічного
факультету германської
філології
Спеціальності 014 Середня освіта
Юрченко Олександри
Андріївни
Науковий керівник:
к.психол.н., доцент кафедри
психології і туризму
Шевчук Вікторія
Валентинівна

Національна шкала:

Кількість балів: _____ Оцінка ЄКТС:

Члени комісії:

(прізвищетаініціали)

(підпис)

(прізвищетаініціали)

(підпис)

(прізвищетаініціали)

(підпис)

КИЇВ–2023

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	5
1.1. Аналіз поняття педагогічної взаємодії та погляд вчених на її проблему... 5	
1.2. Актуальність та можливості дистанційного навчання в сучасних умовах 9	
1.3 Переваги та недоліки дистанційного навчання в організації педагогічної взаємодії	12
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ II. УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	16
2.1 Дослідження стану організації педагогічної взаємодії під час дистанційного навчання	16
2.2 Особливості організації педагогічної взаємодії в умовах дистанційного навчання	18
2.3 Інформаційна підтримка та програмне забезпечення як важлива умова організації педагогічної взаємодії в процесі дистанційного навчання.....	26
Висновки до розділу 2	29
ВИСНОВКИ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32
ДОДАТКИ.....	36

ВСТУП

Актуальність теми. Головною проблемою, що розглядається, є спрямування навчально-виховного процесу на формування повноцінної, цілеспрямованої та аналітичної особистості в результаті розвитку її здібностей, потенційних можливостей, талантів кожного учня за умов дистанційного навчання. Завдяки всебічному розвитку, самовдосконаленню та самореалізації вчителя учень має змогу засвоювати досвід, розуміти, здобувати знання та використовувати їх.

З появою пандемії COVID-19 виникла проблема, яку вдалося частково вирішити за допомогою дистанційної освіти. До сьогоднішнього дня всі гостро відчують проблему дистанційної освіти. Як наслідок, для вчителів виникла проблема через відсутність єдиної системи вимог до викладання матеріалу в умовах, що склалися, а для учнів, студентів та батьків – через перебудову поширення інформації. У пошуках спільної діяльності та взаємодії у навчально-виховному процесі необхідно починати партнерство всіх учасників. Основою процесу співпраці є перебудова рівноправних відносин між учителем і учнями. Реалізація цієї ідеї зустріла труднощі, оскільки необхідно дотримуватись механізмів суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями під час діалогу, звертати увагу на те, щоб ефективність навчання досягалася не лише за рахунок збільшення виконуваної діяльності, а насамперед всі спрямовані на розвиток творчого спілкування, створюючи середовище, де будуть враховані основні потреби, потреби в навчанні та додаткові потреби (для учнів з особливими освітніми потребами).

У такому середовищі учні мають можливість відстоювати свою думку, сприяти розвитку нових і вдосконалених навичок, здобувати нові знання цікавими способами та мати позитивне ставлення до інших.

Стан дослідження теми. Розглядаючи дистанційну освіту в цілому, можна виділити багато переваг: зменшене навантаження на учня, тепла атмосфера, більше вільного часу та самостійної роботи, можливість

індивідуального вивчення навчального матеріалу в межах відведеного часу. При такому навчанні виникають певні недоліки: потрібно заохочувати навчання, зменшується обсяг спілкування з учителем та однолітками, тривала робота за комп'ютером негативно позначається на здоров'ї учнів, домашні завдання часто не мають чіткого та швидкого терміну виконання, що не дисциплінувати учня. Проблеми організації педагогічної взаємодії в умовах дистанційної освіти досліджуються в сучасній педагогічній літературі: Кухаренко В.М., Муковіз О.П., Ляховська Л.Л., Воротнікова, Н. Бібік, В. Ю. Биков, В. В. Вишнівський, І. П. Воротнікова, Г. Громко тощо

Об'єкт дослідження: педагогічна взаємодія в освітньому процесі.

Предмет дослідження: умови організації педагогічної взаємодії в процесі дистанційного навчання.

Мета дослідження: вивчити процес і умови педагогічної взаємодії в процесі дистанційного навчання.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання:**

1. Розглянути поняття педагогічної взаємодії та погляд вчених на її проблему.
2. Визначити актуальність та можливості дистанційного навчання в сучасних умовах.
3. Вивчити переваги та недоліки дистанційного навчання в організації педагогічної взаємодії.
4. Здійснити дослідження стану організації педагогічної взаємодії під час дистанційного навчання.
5. Проаналізувати особливості організації педагогічної взаємодії в умовах дистанційного навчання.
6. Дослідити інформаційну підтримку та програмне забезпечення педагогічної взаємодії в процесі дистанційного навчання.

Методи дослідження: теоретичний, аналітичний, пошуковий, описовий, порівняльний.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

1.1. Аналіз поняття педагогічної взаємодії та погляд вчених на її проблему

Взаємодія - базова категорія в педагогіці, що змінила тлумачення виховання та навчання. Раніше виховання визначалося взаємодією між учителем та учнем, але зараз взаємодія вважається визначальним фактором. П. Юркевич був прихильником двостороннього характеру навчання, в якому активну роль відіграють учні та взаємодія з вчителем. Також він звертав увагу на формування міжособистісних стосунків під час навчального процесу. [18].

Чепіга - яскравий приклад розвитку української педагогіки в першій третині ХХ ст. Він критикував стару школу за запам'ятовування нікчемних знань, вважаючи, що центром нової школи має бути дитина. Він розробив нові вимоги, завдання, принципи та програму для оновленої школи, заснованої на співпраці між вчителем і дитиною. Важливо, що він не використовував термін «взаємодія». [17].

Проте видатний педагог Г. Ващенко не лише спрямував у минуле свої пошуки організації педагогічної взаємодії в оновленій українській школі. Г. Ващенко зазначав, що «вона має бути синтезом найкращого в теорії вільного виховання та авторитарної педагогіки. Вона має поєднувати в собі самостійність та ініціативу учня з високим авторитетом учителя, волею та усвідомленням своєї гідності як учень зі свідомою дисципліною, творчими пошуками з досконалим знанням надбань минулого та його кращих традицій» [4].

Г. Ващенко розрізняє методи на пасивні й активні в залежності від ступеня активності та пасивності учня, що є відносними поняттями в навчальному процесі. Абсолютно активним чи пасивним учнем бути неможливо, тому це важливо при розробці форм педагогічної роботи. [4].

Педагогічна спадщина професора Г. Ващенко є важливою для сучасних освітян, особливо з точки зору організації навчальної взаємодії. Так, видатний педагог відзначав такі моменти у навчально-виховному процесі: 1) організація шкільного гуртка чи всієї школи, якою керує вчитель; 2) облаштування навчально-допоміжних приміщень школи (кабінетів, лабораторій тощо); 3) підготовка вчителя до роботи з учнями (вибір навчального матеріалу, вивчення окремих явищ).

Головним завданням Г. Ващенко вважав «вивчення методів, пов'язаних із безпосередньою роботою вчителя з учнями над розробкою навчального матеріалу» [4]. Видатний педагог, спираючись на принципи сучасної йому науки, виділив два основних завдання розумового виховання молоді: 1) дати учням системні знання на рівні сучасної науки, які б відповідали вимогам історичного поступу України; 2) розвивати у молоді так звані формальні здібності - спостережливість, пам'ять, творчу уяву та логічне мислення [3].

Г. Ващенко критикував стару школу за надмірне використання механічної пам'яті та розрізняв методи навчання на активні та пасивні. Він вказував, що при пасивних методах вчителю належить активна роль, а учень лише засвоює матеріал. У своїй класифікації методів навчання Ващенко не вживав терміну "взаємодія", але розглядав виховання як процес передачі соціального досвіду, організації формування світогляду та розвитку пам'яті, спостережливості, творчої уяви та мислення за умови активної діяльності вчителя та учнів. Інтерес до педагогічної взаємодії в освітній сфері почав зростати з кінця 1960-х років. Термін "педагогічна взаємодія" був використаний в дидактиці досліджуваних авторів, зокрема у принципах навчання, методах навчання та комплексному впливі форм виховної роботи на досягнення мети.

У 90-х роках ХХ ст. поняття «взаємодія» почало активно використовуватися в теорії навчання. Зокрема, у «Педагогіці» І. Підласого читаємо: «навчання – це організована взаємодія вчителя з учнями, спрямована на досягнення поставленої мети» [14]. Автор виділяє такі характеристики

навчання: 1) двосторонній характер; 2) спільна діяльність учителя та учнів; 3) поради вчителя; 4) конкретна планова організація та управління; 5) цілісність і єдність; 6) повага до вікових особливостей розвитку учнів; 7) керувати розвитком і вихованням учнів.

«Навчання можна охарактеризувати як процес активної та цілеспрямованої взаємодії вчителя та учня, в результаті якого в учня формуються певні знання, уміння, навички, досвід роботи та поведінки, а також особистісні якості» [12].

В. Галузинський і М. Євтух, розглядаючи основні категорії дидактики, розглядали процес навчання як «взаємодію того, хто навчає (вчителя), і того, хто навчається (учня), у засвоєнні та передачі знань, формування умінь і навичок, розвиток розуму і пам'яті, їх здібностей і кваліфікації» [6].

У рамках дослідження була використана думка І. Харламова, який розглядав процес навчання як:

- передача людині певних знань, умінь, навичок;
- цілеспрямована взаємодія вчителя та учня, під час якої вирішуються навчальні завдання;
- навчальний процес;
- процес пізнання або пізнавальна діяльність [16].

Розрізняючи поняття «навчальний процес» і «навчальний процес», В.Ягупов охарактеризував особливості навчального процесу – це «систематичність, гуманність, демократичність, особистісна спрямованість, цілісність, комплексність, плановість, спрямованість на конкретний результат, тривалість, Його центральними фігурами є суб'єкти виховання (вчитель і учень), між якими повинні існувати суб'єкт-суб'єктні відносини» [19]. Таке ж зауваження зробив П. Сікорський: «Ми розглядаємо освіту як процес взаємодії суб'єктів» [15].

На тому, що навчання – це взаємодія, наголошував І. Зязюн, зокрема, «в ідеалі вчитель стає організатором самостійної навчальної діяльності учнів, не

головною дійовою особою в класі, а режисером їх взаємодії з навчальним матеріалом, один з одним і з учителем» [8].

Сучасна педагогіка переосмислює відносини між учителем та учнем, з певної міри переходячи від односпрямованого впливу до активного залучення всіх суб'єктів навчально-виховного процесу. Це сприяє організації побудови взаємодій та стосунків в освітньому просторі, історичний досвід якого також допомагає в цьому. Навчальна взаємодія має менш регламентований характер, а відносини між суб'єктами можуть бути горизонтальними та вертикальними. Виховна робота має два напрями: індивідуальний підхід до учня та формування суспільно значущих моральних якостей, а також боротьба з недоліками учня через директивний стиль відносин між предметами.

У монографії Л. Велитченко «Педагогічна взаємодія: теоретичні основи психологічного аналізу» педагогічну взаємодію аналізується як системне явище в педагогічному процесі, яке зазнає впливу соціальної системи в аспекті статусно-рольових відносин у суспільстві, регулюється нормативно-правовими актами. документів у системі освіти, а визначається практикою навчального закладу, реалізується педагогом, діяльність якого є основою розвитку активності вихованця. Загальна закономірність педагогічної взаємодії полягає у відтворенні й засвоєнні вчителем і учнем соціального, групового й міжособистісного досвіду. Структуру педагогічної взаємодії утворюють взаємозалежності: навчальна, педагогічна, соціально-психологічна, міжособистісна системи; особистості та діяльності вчителя та учнів, усвідомлення ними інтерактивного досвіду; регулятивні та виконавчі елементи взаємодії [5].

Проведений аналіз лише підкреслив актуальність проблеми педагогічної взаємодії, оскільки ефективність реалізації її принципів вимагає дотримання сучасних вимог з урахуванням педагогічної спадщини минулого. Тому цінним залишається ретроспективний аналіз успадкованого сучасниками творчого досвіду прогресивних педагогічних ідей щодо навчально-виховної взаємодії для їх використання в сьогоденні.

1.2. Актуальність та можливості дистанційного навчання в сучасних умовах

Інформатизація освіти, як один із напрямів процесу інформатизації сучасного суспільства, – це процес дослідження та забезпечення сфери освіти основними методичними та практичними розробками, новими інформаційними технологіями, орієнтованими на реалізацію психологічних і педагогічних цілі виховання.

З кінця 20 століття дистанційна освіта стала актуальною темою досліджень і набула широкого поширення. Організаційні, технічні, програмні і методичні заходи важливо правильно організувати, щоб дистанційна освіта була ефективною. В інших країнах дистанційна освіта запроваджувалась з початку XIX-XX століття, коли з'явилися перші засоби комунікації. В Україні елементи дистанційної освіти намагалися запровадити у Київському національному університеті імені Т. Г. Шевченка, Сумському державному університеті, Харківському політехнічному університеті та Хмельницькому національному університеті на початку XXI століття.

З метою активізації роботи з розвитку дистанційної освіти в Україні це питання обговорювалося у 2005 році на Колегії Міністерства освіти України [18]. З метою забезпечення розвитку системи дистанційної освіти Міністерством освіти і науки України проведено певну роботу. А саме:

- розроблено програму розвитку системи дистанційної освіти, яка затверджена Кабінетом Міністрів України;
- розроблено та зареєстровано в Міністерстві юстиції положення про дистанційну освіту;
- підготовлено та обговорено на засіданні державної акредитаційної комісії та прийнято за основу проект Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти за дистанційною формою освіти;

- розроблено проект положення про регіональні центри системи дистанційної освіти та проект нормативів часу на планування та облік навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, що здійснюють дистанційну освіту [21].

Дистанційна освіта в Україні вимагає високоякісного комп'ютерного обладнання та методів. З початку 2004 року вищі навчальні заклади розробили 2200 дистанційних курсів та підтримують дистанційну освіту педагогічних працівників. Дистанційне навчання поширюється у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах та післядипломній освіті. Однак Україна відстає в цій сфері порівняно з іншими країнами.

Це пов'язано з такими факторами:

1. Впровадження ІКТ в освіту не визнано на державному рівні одним із пріоритетних напрямків розвитку освіти, не розвивається та не координується на засадах єдиної системи. Відсутня координаційно-методична пропозиція дистанційної освіти. Немає системи підготовки дистанційної освіти.

2. Відсутність єдиного підходу до створення національного освітньо-наукового інформаційного середовища в Україні.

3. Відсутність нормального фінансування системи дистанційної освіти.

4. Недосконалість законодавчої бази дистанційної освіти.

Аналізуючи сказане, за робоче визначення поняття «дистанційна освіта» приймаємо таке: це синтетична, цілісна та гуманістична форма навчання, яка ґрунтується на використанні широкого спектру традиційної інформації та нової технології, технічні засоби, що використовуються під час вивчення навчального матеріалу, його організація незалежно від діалогового обміну між викладачем і тим, хто навчається [9].

Основними передумовами виникнення дистанційної освіти є:

- швидкий розвиток інформаційних технологій;
- комп'ютеризація суспільства;
- значне поглиблення процесів впровадження інформаційних технологій в освітню практику;

- знизити вартість послуг підключення та користування Інтернетом.

В Україні поняття дистанційної освіти (ДО) належить до тих дидактичних понять, місце яких серед дидактичних категорій чітко не визначене. Цьому сприяла відсутність донедавна єдиної концепції TN. В даний час існують різні погляди на дистанційну освіту - від її абсолютизації як нової універсальної форми навчання, здатної змінити традиційну форму, до технології оснащення засобами і методами передачі навчальної інформації.

Деякі дослідники стверджують, що під терміном «дистанційне навчання» розуміють таку організацію навчального процесу, під час якої вчитель розробляє програму, яка переважно базується на автономному навчанні учня чи студента [22]. Таке навчальне середовище характеризується тим, що учень найчастіше, а іноді й повністю, відокремлений від викладача в просторі чи часі. При цьому учні та викладачі мають можливість вести діалог між собою за допомогою телекомунікацій.

Дослідники наголошують, що не слід ототожнювати дистанційну та заочну освіту, оскільки дистанційна освіта передбачає не лише розширення кола носіїв інформації та засобів доступу до них, а й наявність постійного зв'язку між викладачем та учнем за допомогою телекомунікацій. канали. Тому дистанційне навчання розглядається як частина навчального процесу дистанційної інформаційно-освітньої системи, що базується на сучасних інформаційних технологіях [24].

Американські фахівці з проблеми дистанційного навчання вважають, що це, в найширшому сенсі, «вивчати інструкції, які передаються дистанційно одній або декільком особам, які знаходяться в одному або кількох місцях» [15].

При створенні Українського центру дистанційної освіти українські спеціалісти погодилися розуміти дистанційну форму навчання як форму, яка використовує глобальні комп'ютерні комунікації (наприклад, Інтернет) і ґрунтується на індивідуальній роботі учнів з чітко підібраними навчальними матеріалами та активному спілкуванні з учителем та іншими учнями [21].

У 21 столітті з появою комп'ютерів та Інтернету поширення дистанційної освіти стало легшим та швидшим. Інтернет дозволяє спілкуватися та отримувати зворотній зв'язок від учнів у будь-якому місці. Для розвитку дистанційної освіти в Україні потрібно вирішити проблеми у сфері права та фінансування розробки технологій. Щоб цього досягти, необхідно розробити Всеукраїнську програму безперервної дистанційної освіти, усунути суперечності у законодавстві, розвивати наукові засади та створювати варіативні методи дистанційного навчання для різних груп людей. Також необхідно перейти на інтерактивні методи та практичну спрямованість дистанційного навчання та створити систему підтримки проєктів. Учнім необхідно надати право навчатися та отримувати атестати та дипломи в різних навчальних закладах.

Положення про дистанційну освіту затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466 [2]. Положення визначає основні принципи організації та впровадження дистанційної освіти в Україні.

Основні види дистанційного навчання - лекції, семінари, уроки, практичні та лабораторні заняття, консультації. Для навчання біології за дистанційною формою використовують самостійну роботу, викладання курсів, виробничу та професійно-практичну практики та заходи контролю. Практичні заняття проводяться асинхронно, індивідуальні завдання можуть бути виконані синхронно. Лабораторні заняття можуть бути проведені очно або дистанційно за допомогою віртуальних тренажерів.

Дистанційна освіта стала популярною через COVID-19, але Міністерство освіти і науки не припинило навчання на час карантину та використовувало можливості дистанційного навчання.

1.3 Переваги та недоліки дистанційного навчання в організації педагогічної взаємодії

У 2020 році дистанційна освіта набула в Україні досить широкого поширення. Але популярність дистанційної освіти з'явилася не вчора і не

зникне в найближчі роки. Інтернет став важливим гравцем в освітньому процесі на початку 2000-х років, і сьогодні ми не можемо уявити навчання без використання цієї технології. Спілкуємося з учнями через соціальні мережі, використовуємо електронні журнали, шукаємо додаткові матеріали в Інтернеті тощо.

Можливість дистанційного навчання приваблює багатьох учнів. Такий підхід має багато переваг і недоліків, про які повинен знати кожен вчитель, щоб уникнути неприємних сюрпризів.

Зараз переваги дистанційного навчання в школі для тисяч вчителів зовсім неочевидні. Здається, що дистанційне навчання – це повний мінус, загроза дисципліні та успішності. Але це не так: дистанційне навчання має багато переваг. Ось декілька:

- індивідуальний підхід. Під час традиційного навчання вчителю важко приділити необхідну увагу всім учням класу, підлаштуватися під темп роботи кожного. Використання дистанційних технологій підходить для організації індивідуального підходу. Учень сам обирає темп навчання, швидко отримує відповіді на всі запитання викладача;

- зниження психічного та фізичного навантаження. Учень має можливість прокинутися в зручний для нього час і почати дистанційне навчання в комфортній для нього обстановці. Це безсумнівний плюс для дистанційного навчання, не потрібно рано вставати, поспішати;

- можливість повторювати скільки завгодно. У школі, якщо учень не розуміє навчального матеріалу, щоб не показати своє незнання, він може посоромитися запитати вчителя. А під час дистанційного навчання він може ще раз прослухати урок онлайн або поставити своє запитання вчителю в онлайн-чаті;

- можливість отримання об'єктивних оцінок. Якщо в школі учні кажуть, що вчитель занижує оцінки, на онлайн-майданчиках питань бути не може. Виконала завдання – отримала відповідну оцінку та коментар вчителя чому.

Або якщо ви проходите онлайн-тести, програма автоматично виставляє оцінку в кінці;

- можливість засвоїти максимум необхідних знань, які неможливо включити в звичайні форми курсів і підготовчих курсів;

- можливість не відвідувати школу. Оскільки дистанційна освіта відбувається через Інтернет, учневі не потрібно витратити більше часу, щоб дістатися до школи;

- набуття учнями досвіду та додаткової інформації за допомогою Інтернет-ресурсів;

- ігрові завдання. Дистанційне навчання передбачає досить активне використання цифрових технологій [10]. У тому числі веселі завдання: онлайн-ігри, вікторини, інтерактивні головоломки. Не забуваймо, що для будь-якої дитини гра є найприроднішим способом пізнання світу. І старшокласникам ці завдання подобаються більше, ніж сухі завдання підручника. Ігри не тільки роблять навчання цікавим, вони допомагають вимірювати прогрес і вносять у навчання елемент здорової конкуренції. Розвиваючі ігри не входять в офіційну програму, але їх рекомендують «розбавити» звичні завдання. Учень, який отримує задоволення від навчання, буде краще, ніж той, хто нудьгує на уроках.

Мінусів дистанційного навчання в школі не так багато, як може здатися на перший погляд. Але вони існують, і ми повинні знати, з якими труднощами та обмеженнями нам доведеться зіткнутися.

По-перше, це відсутність соціалізації. В умовах дистанційної освіти відсутня командна робота, діти не вчаться вирішувати конфліктні ситуації та ефективно взаємодіяти один з одним.

Ще один мінус – гаджетізація. Тобто, коли учні зранку і до обіду в школі, вони рухаються, граються, спілкуються, навчаються. Гаджети відходять на другий план. Під час дистанційного навчання, окрім того, що учні навчаються за комп'ютером, у них буде більше часу на комп'ютерні та телефонні ігри [21].

Відсутність особистого спілкування з учителем та однокласниками може бути недоліком, навіть якщо є онлайн-спілкування. Учень має бути мотивованим та здатним навчатися самостійно. Технічна сторона також може бути проблемою, оскільки не всі батьки можуть забезпечити дитину відповідним обладнанням для дистанційного навчання.

Висновки до розділу 1

Таким чином, ефективність утілення принципів педагогічної взаємодії передбачає дотримання сучасних вимог з урахуванням педагогічних надбань минувшини. Отже, вартісним залишається ретроспективний аналіз творчого досвіду успадкованих сучасниками прогресивних педагогічних ідей щодо навчально-виховної взаємодії задля їхнього використання у сьогоденні.

Розглядаючи переваги та недоліки дистанційної освіти, можна з упевненістю сказати, що цей вид освіти має значні перспективи розвитку та є справді зручним, особливо у випадку, якщо постає дилема – повністю відмовитися від навчання в умовах карантину чи перейти на дистанційне навчання. Система дистанційної освіти, грамотно побудована з урахуванням усіх тонкощів і нюансів, здатна забезпечити максимальну ефективність і користь від навчання.

Особливості вивчення шкільних предметів накладають серйозні обмеження під час дистанційного навчання. Зокрема, школярі не можуть користуватися інструментами та обладнанням у кабінетах –муляжами та приладами – сидячи перед екраном комп'ютера. Водночас існує багато платформ, різноманітних програм та онлайн-сервісів, які допомагають організувати дистанційне навчання біології та дещо зменшують проблему недоступності для учнів шкільного обладнання.

РОЗДІЛ II. УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1 Дослідження стану організації педагогічної взаємодії під час дистанційного навчання

З метою дослідження стану організації педагогічної взаємодії під час дистанційного навчання нами було проведено анкетування, в рамках якого опитувалися вчителі та батьки учнів молодших класів.

Мета дослідження: проаналізувати та вивчити досвід організації дистанційної освіти в початковій школі, виявити переваги та недоліки та дати поради щодо вдосконалення навчального процесу.

Створено закриту анкету. Анонімне онлайн-опитування вчителів та батьків Київського ліцею №108 щодо дистанційної освіти проводилось з 16.10.2022 по 22.10.2022. Анкета для вчителів-практиків складається з 9 питань (Додаток Б). В онлайн-опитуванні взяли участь 56 осіб.

Як бачимо, до переходу на дистанційне навчання 33% опитаних вчителів регулярно користувалися освітніми онлайн-платформами, більше половини – 65% не користувалися ними та 2% респондентів відповіли – важко відповісти.

На запитання «Які ресурси вам потрібно було використати перед переходом у режим дистанційної роботи?» вчителі віддали перевагу месенджеру Viber – 24%. Можна зробити висновок, що до переходу на віддалений режим роботи вчителі найбільше використовували Viber, найменше – Moodle, Zoom, Classdojo, Telegram – 1%.

Як видно з результатів анкетування третього питання «Які цілі ви ставили під час використання освітніх платформ до переходу на дистанційне навчання?» значний відсоток вчителів відповіли, що ніколи або рідко користуються освітніми платформами.

На запитання: «З якими труднощами Ви стикаєтеся при плануванні курсу з використанням дистанційних технологій?» вчителі відповіли, що серед

труднощів ми бачимо ті, які не завжди залежать від вчителів, які пов'язані з низькою якістю мережі Інтернет, а також те, що для учнів, які не мають гаджетів, потрібно більше часу на підготовку додаткового матеріалу.

83% вчителів вважають, що навантаження збільшилося через перехід шкіл на дистанційне навчання.

При цьому 59% відзначили, що навантаження дітей зросло, а 21% вчителів вважають, що навпаки – зменшилося.

Отже, як бачимо, серед найчастіших проблем 40% - важко підключити всіх дітей до відеотрансляції одночасно, 39% - це перебої в роботі відеоплатформи через перевантаження. Здебільшого переважають технічні питання.

Вчителі використовують різні форми спілкування, проте 56% виконаних завдань надсилають батьки, і лише 14% – через аудіоповідомлення в соціальних мережах.

Так, вчителі-стажисти відповіли, що 58% учнів завантажують свої домашні завдання у спеціальній групі в соціальних мережах, але є також 10% батьків (учнів), які приносять до школи зошити з виконаними домашніми завданнями.

Анкета для батьків складається з 5 питань (Додаток А). В онлайн-опитуванні взяли участь 73 людини. Це батьки, діти яких навчаються у 1-4 класах. Батьки, відповідаючи на запитання анкети, мали змогу оцінити роботу вчителів-практиків.

У відповідь на перше запитання: «Які програми та платформи використовують вчителі для навчання вашої дитини?» 24% відповіли, що користуються програмою Zoom, 60% – що користуються Viber, 13% – що користуються GoogleClassroom, 20% батьків відповіли, що одночасно користуються сайтом школи для отримання інформації про організацію навчання та 3% батьків відповіли, що не мають сучасного зв'язку.

Вчителі використовують Viber для проведення виховних заходів та надсилають матеріали для зменшення навантаження на очі учнів. Є

можливість спілкування з учнями та батьками, але немає живого контакту. 24% використовують Zoom і 13% використовують GoogleClassroom. Відсутність досвіду використання платформ та обмежений доступ до Інтернету є проблемою для батьків. Нагадування, заохочення, похвала та мотивація є важливими інструментами для підвищення мотивації до навчання у дітей. 58% батьків допомагають учням, але багато учнів стикаються з труднощами. 25% батьків не допомагають дітям. Батьки використовують перегляд відеоуроків та самостійне опрацювання матеріалу підручника для допомоги дітям.

2.2 Особливості організації педагогічної взаємодії в умовах дистанційного навчання

Дистанційна освіта - ефективна форма навчання, особливо під час карантину та канікул. Учні можуть користуватись сучасними цифровими технологіями, що робить цю форму навчання цікавою та простою у використанні. Для зацікавлення учнів можна розробити власні відеоуроки, електронні підручники та онлайн-тести. [20].

Відповідно до нормативних документів, що стосуються дистанційної освіти, навчальний заклад приймає рішення про використання спеціальних та ефективних цифрових інструментів.

Щоб визначити цифрові інструменти, які будуть використовуватися, необхідно:

- розглянути в педагогічних радах мету, основні орієнтири впровадження дистанційних технологій, роль кожного компонента;
- провести аналіз наявного програмного забезпечення з метою визначення основних напрямів його використання; також провести анкетування для розуміння ситуації;

- призначити відповідальних за роботу дистанційно-консультативної платформи, можливість навчання вчителів роботі на комп'ютерних інформаційних технологіях;

- стежити за постійною роботою сайту школи, обов'язково розміщувати всі зміни, пов'язані з дистанційним навчанням здобувачів освіти. Пропонуємо розглянути покроковий план, виходячи з потреб навчальних закладів (див. табл. 2.1.):

Таблиця 2.1

План відповідно до потреб навчального закладу

Інформування	<ul style="list-style-type: none"> - Новини, оголошення з питань дистанційного навчання, сайти школи, блоги вчителів, е-пошта. - Інформація про вчителів (ПІБ, телефон, ел. Пошта) - Розклад уроків.
Методи дистанційного навчання	<ul style="list-style-type: none"> - Інформація про роботу веб-вузла, де розміщено сайт дистанційного навчання; - Вимоги стосовно цифрових навичок учнів, для того щоб виконувати завдання; - Інформація про використання комунікаційних ресурсів, навчальні матеріали та інформаційне забезпечення;
Передача завдань на перевірку та оцінювання	<ul style="list-style-type: none"> - Терміни оцінювання робіт; - Спосіб отримання виконаних завдань; - Графік онлан-консультацій вчителів; - Можливі способи подолання труднощів.
Учнівська поведінка, присутність	<ul style="list-style-type: none"> - Опис поведінки учнів; - Опис дії по відсутності по поважній причині.

Розглянемо складові типового дистанційного уроку, який реалізується за допомогою будь-якої дистанційної платформи: інформаційно-комунікаційний блок: електронна дошка оголошень, блоки онлайн спілкування (чат) та онлайн (форум) з учнями, зміст уроку, назва та мета уроку.

Зміст уроку[13]:

- вебінар, короткий конспект уроку з ілюстраціями, фрагментами посібника, схемами, відеоматеріалами для теоретичних виступів (доступні на сайті школи, блозі вчителя, на платформі); посилання на інтерактивні вправи; презентації; мультимедійне обладнання;

- завдання для самостійної роботи (відповідь одним файлом), такий формат виконання самостійної роботи дозволяє зберігати їх у файловому архіві платформи, на пошті викладача, що дає можливість оцінювати та коментувати виконану роботу.

- відпрацювання творчих завдань (розумні карти, презентації, колажі, блокноти).

Офлайн - в цьому режимі учні самостійно вивчають теоретичний матеріал, складають список незрозумілих питань по темі, інформація консолідується в зручний час і в будь-якому місці.

Онлайн - учні отримують роз'яснення з нової теми, обговорюють вивчений матеріал, отримують інструкції для подальшої роботи.

Навчальний заклад може організувати дистанційну освіту з використанням безкоштовних веб-серверів і платформ:

- офлайн частина через GoogleClassroom, Moodle, Microsoft Teams;
- онлайн - курси через Zoom, Skype, GoogleMeet, Microsoft Teams;
- попередньо записані відео уроки вчителів;
- завдання, відібрані для самостійної роботи з наступною їх перевіркою.

Використовуючи певну академічну свободу, викладач має право самостійно обирати ту чи іншу платформу для навчальної діяльності. Учитель визначає, скільки часу буде проведено в асинхронному та синхронному режимі. Перед початком дистанційного навчання вчитель робить наступне[16]:

- ставить цілі (працює офлайн або онлайн);
- плани роботи (за допомогою яких ресурсів необхідно буде працювати);
- здійснює підбір ресурсів (підбір відповідних матеріалів);

- розробляє критерії оцінювання (адаптовані відповідно до форми навчання);
- складає та погоджує розклад та календарно-тематичне планування;
- встановлює правила (встановлює чіткі правила, яких дотримуватимуться самі учні та вчителі).

Для покращення роботи вчителю варто поєднувати офлайн та онлайн режими, як показує досвід, саме поєднання цих режимів забезпечує якісне, цікаве та доступне представлення шкільної програми для школярів.

При виборі робочих майданчиків необхідно враховувати зручність, доступність при використанні як самим учителем, так і учнями. Не варто часто міняти тренувальну платформу, перестрибуючи з однієї на іншу, краще налагодити роботу на високому рівні на одній, головною перевагою буде якісне навчання. Перед початком роботи з учнями необхідно пройти професійну підготовку.

Оцінювання навчальних досягнень учнів можна здійснювати за допомогою віддалених платформ та відповідних інструментів. Рекомендується використовувати електронний щоденник на GoogleDrive та надавати кожному учневі посилання на свою сторінку. Результати оцінювання можна виставляти миттєво та надавати учням індивідуально через електронну пошту, sms або будь-який месенджер.

Актуальною щодо інклюзії є точка зору В. Сухомлинського щодо оцінювання знань дітей: «Не ловіть дітей на незнанні, оцінка — не кара, оцінка — радість». Видатний учитель, який уважно ставиться до цінності знань кожного учня, учитель повинен забезпечити розвиток і бажання вчитися в усіх учнів, незалежно від їхніх розумових чи фізичних здібностей[18].

Вчителі повинні постійно контролювати рівень засвоєння учнями предметів, що вивчаються. У разі низьких показників засвоєння інформації учні можуть мати можливість розв'язати завдання ще раз. Цей механізм працюватиме на благо всіх учасників навчального процесу. Під час дистанційного навчання контрольні завдання слід виконувати в синхронному

режимі (коли всі учасники навчального процесу одночасно перебувають у веб-середовищі) або в асинхронному режимі (навчальний процес відбувається за графіком, зручним для викладача та учня, не одночасно, а з визначеними термінами).

Перед вибором формату оцінювання слід провести опитування батьків та учнів. Для покращення навчального процесу вдома важливо враховувати думку всіх сторін: дітей, вчителів і батьків. Діти молодшого шкільного віку потребують психологічної підтримки вчителя. Оцінювання не має бути інструментом покарання учнів, а має сприяти індивідуалізації навчального процесу, мотивації та підвищенню самостійності учнів. Плануючи тиждень, вчитель має чергувати навчання у вигляді відеоінструкцій, онлайн-уроків і завдань в підручнику для самостійного опрацювання. Обмеження тривалості уроку необхідно дотримуватися.

Його обсяг не повинен перевищувати загальноприйнятих норм для певної вікової категорії. Таким чином, для початкових класів терміни онлайн-курсів наступні:

- 10-15 хвилин для учнів 1-2 класу;
- 15-20 хвилин для учнів 3-4 класів.

Тривалість перерв між онлайн-уроками від 40 до 60 хвилин. Крім того, вчитель повинен дотримуватися однакових часових інтервалів. Це допоможе учню дотримуватися графіка відпочинку та навчання. Учитель встановлює та доводить до відома учнів та батьків чіткий графік роботи (максимально наближений до розкладу занять) із зазначенням часу для відеозв'язку та самостійної роботи учнів вдома, термінів надсилання домашніх завдань, критеріїв оцінювання, години консультації. Ці дії організують учнів і не буде перевантаження для вчителя. При організації дистанційних онлайн-курсів необхідно заздалегідь скласти розклад, але не більше трьох уроків на день і не більше восьми уроків на тиждень для учнів 1-2 курсів, не більше десяти уроків для учнів на рік. 3-4 застосовувати знання на практиці, виконуючи завдання з підручника або тестові завдання на платформах[4].

Необхідно якісно покращити роботу учнів з особливими освітніми потребами:

- облаштовувати робоче місце учня з урахуванням його слухових, зорових і рухових можливостей;
- уточнити, яке дидактичне матеріально-технічне забезпечення учня;
- намагається навчитися адаптуватися до нових умов і годин роботи;
- організовувати злагоджену роботу з усіма працівниками, які здійснюють педагогічний супровід (педагог, психолог, логопед, дефектолог, спеціалісти ІРЦ),
- стежити за обсягом завдань, намагатися не перевантажувати учня; інформаційна частина повинна тривати 10-15 хвилин з перервою на фізкультхвилинки;
- залучення батьків до освітньої діяльності дітей, щоб вони розуміли, як допомогти та підтримати дитину з особливими освітніми потребами;
- використовувати відеоносії з коментарем;

Надалі вчителі повинні постійно інформувати батьків про прогрес у розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Цей обмін надасть батькам інформацію про заняття, які вони можуть робити вдома.

В умовах карантину та воєнного стану дистанційна освіта буде ефективною за умови дотримання певних умов та встановлених обов'язкових правил. Дотримання стандартів і академічна доброчесність є важливими. Для учнів існує можливість стирання, а для викладачів постає проблема справедливого оцінювання. Вчителі повинні використовувати методи навчання, щоб мотивувати дітей виконувати завдання сумлінно та самостійно, якщо вчитель:

- забезпечить виконання робочих завдань підвищеної складності;
- хвалитиме дітей за самостійне виконання завдань;
- давати кожному індивідуальні завдання не рідше одного разу на тиждень;
- творчі завдання на висловлення своєї думки.

Радіаційна профілактика – це помірна кількість завдань. Робота в дистанційному режимі повинна бути налагоджена та схвалена всіма учасниками, оскільки учні молодшого шкільного віку повинні дотримуватися правил відпочинку під час навчання, вводити вправи для очей (правило «15-15», після онлайн-уроку або перегляду відео). урок, дивитися вдалину кожні 15 хвилин 15 секунд; порахувати 15 предметів дерев, птахів, автомобілів; чергувати електронну та друковану книгу) гімнастика для пальчиків, дотримуватись питного режиму (випити склянку води перед комп'ютером) екран, відстань між очима та цифровими пристроями має бути 45-60 см (нагадайте дітям моргати, коли вони дивляться).

Наступним важливим кроком в організації дистанційної освіти є обладнання робочого місця. Батьки повинні забезпечити стабільний Інтернет, допомогти з доступом до платформи, встановити захист від вірусів і від небажаного контенту, та створити тихе місце для навчання зі зручним годинником і екраном.

Організовуючи роботу з учнями, слід розуміти, що вчитель значну частину свого часу приділяє підготовці уроків і аналізу своєї роботи. Учитель не повинен доводити свій стан до емоційного виснаження і перевтоми. Тому можна використовувати подібний графік роботи (див. табл. 2.2). За допомогою якого можна налаштувати найбільш зручний режим роботи.

Таблиця 2.2

Орієнтований графік роботи

Години	Назва проведених робіт
9.00-10.00	Підготовка та розміщення навчальних матеріалів на платформі, за якою працює вчитель
10.00-13.00	Проведення уроків на платформах

13.00-14.00	5-10 хв. Онлайн-консультації, одиничні або групові
15.00	Підготовка до наступного робочого дня

Дотримання правил зворотного зв'язку дозволить зняти напругу та сприятиме оптимальному темпу й індивідуальному підходу до навчання кожного учня. Щоб уникнути непорозумінь з батьками, слід встановити правила навчання та спілкування, які необхідно виконувати з першого дня навчання. Батьки повинні отримувати всю необхідну інформацію, щоб вони також відчували себе частиною колективу. Якщо батьки розумітимуть, що і навіщо робить вчитель, вони довіряться йому, і процес навчання буде комфортнішим для всіх сторін.

Перевіривши роботу учнів, учитель у коментарях зазначає, на що звернути увагу, над чим попрацювати. Головне, звертайте увагу на успіхи, у кращі моменти варто бути стриманішими з негативними коментарями. Під час дистанційного навчання важливо отримувати фотографії виконаних робіт і завдань, адже необхідно розуміти правильність виконання. Якщо дитина виконає завдання неправильно, то вона так і зрозуміє матеріал. При виконанні роботи необхідно виправити, якщо вона не правильна, виправити. Батьки мають обрати роль «спостерігача», водночас мають бачити весь процес, зворотній зв'язок та позитивні реакції щодо засвоєння інформації (якість навчання). Важливим у цій ситуації є правильно поставлена мета, яка ставиться перед слухачами навчання, та мотивація, яка дає змогу якісно працювати протягом усього навчального процесу[14].

Слід також звернути увагу на дітей, які не мають доступу до електронних ресурсів. Значна частина навчання учнів покладається на підручники. Завдання повинні бути подані по телефону або іншим способом. Також слід надати пояснення до розв'язання та порядок виконання завдань. Вчитель може порекомендувати перегляд онлайн-уроків на ТБ та каналах YouTube.

Для вивчення предметів у початковій школі необхідно використовувати такі інтернет-ресурси: Study-smile, Classtime, BookJourney, earningknowledge, cascades.

Тому необхідною умовою успіху є систематична робота з батьками в класі, адже від стосунків і взаєморозуміння важливості дистанційної форми залежить результат навчання учнів. Дотримання певних правил під час дистанційного навчання створить сприятливий психологічний клімат.

2.3 Інформаційна підтримка та програмне забезпечення як важлива умова організації педагогічної взаємодії в процесі дистанційного навчання

У ситуації масового переходу на дистанційну освіту вчителі та батьки були в розгубленості, їх потрібно було підтримати, отримати рекомендації (комп'ютерна грамотність) та врахувати такі моменти:

1. Тривалість курсу (відповідно до вікової категорії).
2. Розподіл навантаження (протягом тижня (до 20 хв.) учень вивчає нові теми та виконує вправи (50 хв.).
3. Навчальний матеріал (можна підготувати власний матеріал, посібник, коротке відео (5-7 хвилин).
4. Вправи (спочатку вчитель пояснює, як виконувати вправи, можна використати кейси з Гіпермаркету знань (<https://edufuture.biz/>) та опублікувати їх на Classroom із зазначенням терміну виконання та кількості балів.
5. План роботи (для зручності учнів).
6. Консультації (у плані вказується час проведення одночасної консультації).
7. Оцінювання (оцінювання повинно проводитися для контролю виконання завдань і розуміння рівня засвоєння матеріалу).
8. Комфорт (не зловживайте великою кількістю завдань, це створить комфортні умови навчання)[23].

Для реалізації навчального процесу можна використовувати різні платформи, різні чат-групи – конференц-зв'язки, які максимально зручні та прості у використанні. Для дистанційного навчання використовуються наступні види програм: шкільний сайт, Skype, Viber, Zoom, GoogleClassroom, ClassDojo, YouTube, GoogleDrive, email, DingTalk, TV channels, Office services -365, BeSmart, EdEra, Kahoot, Ciasstime, Hangouts[22].

Для дистанційного навчання використовується сайт школи. Він забезпечує комунікацію між учнями, батьками та вчителями та надає інформацію про навчальний процес. Сайт допомагає адміністрації організувати дистанційне навчання та надати нові можливості для розвитку дітей. На сайті є розділ "Дистанційна освіта", де є інформація про організацію навчання, педагогічний персонал та онлайн курси. Сайт керується законодавством та педагогічною радою. Щомісяця потрібно оновлювати звітну інформацію. Щоб учні не втрачали здатності до живого спілкування та групової роботи, сайт має підтримувати єдність та надавати цікаву інформацію про самоорганізацію та сімейне спілкування.

Важливою роботою є створення гнучких телекомунікаційних структур (навчання, необхідні опори, забезпечення взаємодії та зворотного зв'язку між учнями) і багатогранності (доступ з єдиного порталу). Телекомунікаційні системи повинні вирішувати дві основні задачі:

1. Забезпечення первинної комунікації між учнями, батьками та вчителями, своєчасне інформування про зміни, оголошення від навчального закладу, в таких випадках користуйтеся сайтом школи (доступ всередині групи, повідомлення бачать лише учні та батьки) або через митт. сервіси обміну повідомленнями, соціальні мережі (закриті групи).

2. Створення середовища, сприятливого для організації дистанційного навчання. Середовище для організації дистанційної освіти має забезпечувати такі функції:

- проводити онлайн-курси;
- доступ до різноманітних електронних засобів навчання;

- прийом учнівських робіт (виконаних учнівських робіт, контрольних робіт);
- оцінка та відгуки про якість, зауваження, поради щодо виконаної роботи;
- можливість поставити питання та отримати відповідь поза онлайн-уроком.

Для спілкування учнів, вчителів та батьків активно використовуються такі ресурси:

Moodle – це безкоштовна відкрита система управління навчанням, яка реалізує філософію «педагогіки соціального конструктивізму» та орієнтована насамперед на організацію взаємодії наукового (науково-педагогічного) працівника та учня, придатна як для дистанційної організації навчання, так і для очної форми навчання. підтримка обличчя навчання.

Лідером серед багатьох систем дистанційного навчання є система Moodle, без якої багато викладачів не уявляють своєї роботи. Таким чином, ця система має перевагу, оскільки відповідає таким основним критеріям:

- вартість цієї системи безкоштовна, що є великою перевагою, а витрати на її розробку та впровадження не значні;
- стабільність - при роботі системи в різних режимах забезпечується висока стабільність системи;
- функціональність – наповнення системи набором функцій різного рівня (можливість модифікації та вдосконалення курсів і груп, аналіз роботи та діяльності учнів, форуми, чати);
- надійність - захист усіх користувачів від зовнішнього доступу та дій, простота модифікації навчальної інформації за існуючими моделями, управління навчальним процесом;
- відсутність обмеження кількості слухачів;
- забезпечення інтегрованими інструментами розробки та коригування навчального процесу, поєднання різноманітних навчальних матеріалів, програм;

- підтримка міжнародного стандарту SCORM - налагодження процесу передачі ресурсів в інші системи, обмін електронними курсами[11].

Дистанційні конкурси та олімпіади допомагають школярам розвинути здібності, критичне мислення та самооцінку. Важливо, щоб учні змагалися з однолітками, а олімпіади формують творчий потенціал та підвищують інтерес до дисциплін. Для контролю навчання використовують анкети та портфоліо. Використання соціальних мереж та месенджерів сприяє аналізу та опрацюванню інформації та розвитку рішення проблем на основі власного мислення.

Є різні можливості, наприклад, створення відео на тему замість презентації чи есе, створення запитань замість переліку та записування відео для обговорення навчальної теми. Концептуальна карта може бути корисною після опрацювання абзацу, а щоденник вражень може бути цінним навчальним заняттям. Творчі завдання з використанням програм для створення коміксів, параграфів та ігор можуть бути цікавими та мотивуючими.

Отже, використовуючи інструменти телекомунікаційної структури, можна налагодити тісну, продуктивну та орієнтовану на результат взаємодію, яка дасть змогу проводити дистанційну освіту в максимально комфортних умовах для всіх її учасників.

Висновки до розділу 2

Дистанційна освіта є однією з найефективніших форм надання та отримання знань. Оскільки кожен учень є активним користувачем сучасних цифрових технологій, ця форма навчання є найбільш прийнятною, цікавою та простою у використанні. Використовуючи дистанційні технології, можна збільшити можливості стандартного середовища та освітнього процесу під час карантину чи канікул.

Перед початком дистанційного навчання педагогічний колектив обговорює, планує та проводить навчання відповідно до прийнятих рішень.

Використовуючи певну академічну свободу, викладач має право самостійно обирати ту чи іншу платформу для навчальної діяльності. Учитель визначає, скільки часу буде проведено в асинхронному та синхронному режимі.

Необхідною умовою успіху є систематична робота з батьками класу, адже від стосунків та взаєморозуміння важливості дистанційної освіти залежить результат навчання учнів.

ВИСНОВКИ

Результати теоретичних досліджень дозволяють зробити такі висновки:

Визначено теоретичні засади педагогічної взаємодії в організації дистанційної освіти. Проведено аналіз наукового доробку вітчизняних та зарубіжних учених у зв'язку з освітньою взаємодією, організацією дистанційної освіти. Встановлено, що передумовами виникнення дистанційної освіти є: науково-технічне зростання; комп'ютеризація освіти та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчально-виховного процесу початкової школи; швидкий розвиток інформаційних технологій; створення освітніх середовищ; поява платформ дистанційного навчання, поява пандемії COVID-19.

Розкрито сутність основних дослідницьких понять: дистанційна освіта; віртуальний клас; дистанційні заняття; змішане навчання; технології дистанційного навчання; Moodle.

Вивчаються переваги та недоліки. Дистанційне навчання вимагає від учнів бажання вчитися, а від батьків - комфортних умов. Вчителі повинні бути уважними та організованими. Використання технологій дозволяє взаємодію між викладачами та учнями на всіх етапах навчання. Дистанційне навчання може підвищити інтерес учнів до навчання.

Резюме.

Студентка : Юрченко Олександра Андріївна

Назва курсової роботи: «Підтримка учнів під час дистанційного навчання»

Ключові слова : дистанційне навчання , підтримка учнів , онлайн-навчання , технології , взаємодія

Курсова робота присвячена вивченню теоретичних засад педагогічної взаємодії в дистанційній освіті, було проведено аналіз наукового доробку вітчизняних та зарубіжних учених, встановлено передумови виникнення дистанційної освіти. Розкрито сутність основних дослідницьких понять та вивчені переваги та недоліки дистанційного навчання. Вимагається бажання вчитися від учнів та комфортні умови від батьків, учителі повинні бути уважними та організованими. Технології дистанційного навчання дозволяють взаємодію між викладачами та учнями на всіх етапах навчання та можуть підвищити інтерес учнів до навчання.

Student: Yurchenko O.A.

Title of the course work: "Supporting students during distance learning"

Keywords: distance learning, student support, online learning, technologies, interaction

The coursework is devoted to the study of the theoretical foundations of pedagogical interaction in distance education, an analysis of the scientific work of domestic and foreign scientists was carried out, and the prerequisites for the emergence of distance education were established. The essence of the main research concepts is revealed and the advantages and disadvantages of distance learning are studied. A desire to learn is required from students and comfortable conditions from parents, teachers must be attentive and organized. Distance learning technologies allow interaction between teachers and students at all stages of learning and can increase students' interest in learning.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І.Д. Виховання особистості: Сходження до духовності: наук. видання / Іван Дмитрович Бех. – К.: Либідь, 2018. – 272 с.
2. Бібік Н. Нова українська школа: порадник для вчителя. Київ: Літера ЛТД, 2018. - 159с.
3. Ващенко Г. Виховний ідеал: підр. для педагогів, виховників, молоді і батьків / Григорій Григорович Ващенко. –Полтава: ред. газ. "Полтавський вісник" 2019. – Т.1. – 191 с. – С.121.
- 4.Ващенко Г. Загальні методи навчання: підручник для педагогів. Видання перше / Григорій Григорович Ващенко. – К.:Укр. Видавнича Спілка, 2017. – 441 с.
5. Велитченко Л.К. Педагогічна взаємодія: теоретичні основи психологічного аналізу. Монографія / Леонід Кирилович Велитченко. – Одеса: ПНЦ АПН України, 2018. – 355 с.
6. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посібник [для студентів вищ. навч. зал.] / Олена Іванівна Власова. –К: Либідь, 2017. – 400 с.
7. Воротникова, І. П., & Якубов С.В. Упровадження дистанційних технологій у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів. Київ, 2017 - 140с.
- 8.Врадій, К. Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів початкових класів НУШ. Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю. Бердянськ, 2018 - 247с. С.88.
9. Галузинський В. Педагогіка: теорія та історія: навч. посібн. для студ. вузів / В. М. Галузинський, М. Б.Свтух. – К.: Вища шк., 2020. – 237с.
- 10.Громко, Г. & Черних, О. Методичні рекомендації щодо організації роботи сайту закладу освіти (із фокусом на повагу прав людини в онлайновому просторі). Київ, 2020 - 20с. (5,6)

11. Зязюн І.А. Гуманістична стратегія теорії і практики навчального процесу / І.А.Зязюн // Рідна школа. – 2020. – №8. – С.12–13.
12. Кулага, І.В., & Ільницький Д.О. Результати дослідження світового досвіду організації та розвитку дистанційної освіти. Київ, 2019 - 5с.
13. Кухаренко, В.М. & Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні. (Кухаренко, В.М., Бондаренко В.В., Ред.). Харків, 2020 - 409с.
14. Латигіна, А.Г., & Богатирьова, К.В. Дистанційне навчання в глобалізованому світі. Київ, 2021 - 101с.
15. Муковіз, О.П. Основи дистанційного навчання у початковій освіті. Умань: Візаві, 2018 - 20с.
16. Нечуй-Левицький І. С. Твори в двох томах / Іван Нечуй-Левицький. – К.: Наукова думка, 2015. – Т.1. – 640 с.
17. Педагогіка: підруч. для пед. ін-тів та ун-тів / [М.Д.Ярмаченко та ін.]; под ред. М.Д.Ярмаченка. – Київ: Вищашкола, 2016. – 543 с.
18. Сівак Н. А. Налагодження партнерської взаємодії між батьками та вчителями сучасної початкової школи. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, №8(52). Суми, 2019 - 410с.
19. Сікорський П.І. Теоретико-методологічні основи диференційованого навчання / Петро Іванович Сікорський. – Львів: Каменяр, 2018. – 196с.
20. Чепіга Я. Соціалізація народної освіти / Яків Чепіга // ВУШ. – 1917, жовтень. – С.20–78.
21. Ягупов В.В. Дидактичне поняття: "навчальний процес" чи "процес навчання" / В.В.Ягупов // Рідна школа. – 2020. – № 2. – С.16–19.
22. Терещенко, Н.М. Розвиток ікт-компетентності вчителів в умовах інноваційної діяльності. м. Бердянськ, загальноосвітня школа 74 I-III ступенів №7, 2020. [URL:https://imidg.ucoz.ua/elgurnal/vyp22/6/tereshhenko_tezi.pdf](https://imidg.ucoz.ua/elgurnal/vyp22/6/tereshhenko_tezi.pdf)
23. Яремчук, Н.Я., Лавро, О.О. Молодий вчений: Науковий журнал: Дистанційне навчання у ЗВО: нові можливості та перспективи. №8 (96) – 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/1856>

ДОДАТКИ

Додаток А

Анкета для батьків школярів щодо організації освітнього процесу в 2022/2023 навчальному році

Шановні батьки пропонуємо Вам взяти участь в анонімному онлайн опитуванні, метою якого є проаналізувати та вивчити досвід організації дистанційного навчання в початковій школі.

1. Якими видами програм та платформ користуються вчителі для навчання Вашої дитини?
2. Які недоліки, проблеми виникають при здійсненні дистанційного навчання?
3. Чи допомагали Ви дітям під час дистанційного навчання?
4. Як здійснювалося навчання у вашої дитини під час карантину?
5. Чи задоволені Ви навчанням вашої дитини під час карантину?

Додаток Б

Анкета щодо організації освітнього процесу в 2022/2023 навчальному році

Шановні вчителі пропонуємо Вам взяти участь в анонімному онлайн опитуванні, метою якого є проаналізувати та вивчити досвід організації дистанційного навчання в початковій школі.

1. «Чи користувались Ви освітніми онлайн – платформами допереходу на дистанційне навчання?»

2. «Якими ресурсами Вам доводилось користувались до переходу на дистанційний режим роботи?»

3. «Якими у Вас були цілі при використанні навчальних платформ до переходу на дистанційне навчання?»

4. «Які труднощі у Вас виникають при плануванні уроку звикористанням дистанційних технологій?»

5. «Оцінка навантаження на вчителя в період дистанційного навчання»

6. «Оцінка навантаження на вчителя в період дистанційного навчання»

7. «Основні проблеми з якими Ви зустрічаєтесь під час дистанційного навчання»

8. «Які форми комунікації з учнями Ви використовуєте?»

9. «Які канали завантаження домашніх завдань Ви використовуєте?»